

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 października 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi, XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w Ł. i poprzedzające je orzeczenie Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 16 października 2015 roku znak (...) w ten sposób, iż ustalił okres obowiązywania orzeczenia wydanego wnioskodawczyni N. R. do 12 czerwca 2031 roku (pkt 1 wyroku); oddalił odwołanie w pozostałym zakresie (pkt 2) oraz zasądził od Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w Ł. na rzecz N. R. reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego M. R. kwotę 180 zł tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego wnioskodawczyni (pkt 3).

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

Orzeczeniem z dnia 16 października 2015 roku Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. zaliczył N. R. do osób niepełnosprawnych na okres do 31 grudnia 2018 roku, ustalając przyczynę niepełnosprawności oznaczoną symbolem O5-R i określając, iż niepełnosprawność datuje się od urodzenia. W zakresie wskazań ustalono, iż odwołująca się wymaga konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby, korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Nie wymaga natomiast konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, ani prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju. Ustalono też, że odwołująca się nie spełnia przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym.

Na skutek odwołania N. R., reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego M. R., od powyższego orzeczenia, Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w Ł. orzeczeniem z dnia 17 grudnia 2015 roku, znak (...) utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

U odwołującej się N. R. rozpoznano wrodzoną wadę rozwojową prawej kończyny górnej pod postacią poprzecznej ubytkowej wady prawej ręki na poziomie końców dalszych kości prawego przedramienia (brak prawej dłoni i palców). Nie stwierdzono istotnej patologii chirurgicznej w zakresie narządów wewnętrznych. Nie stwierdzono też niedowładów. U odwołującej się nie rozpoznano chorób poddających się leczeniu chirurgicznemu, skutkujących orzeczeniem wobec niej niepełnosprawności z przyczyn chirurgicznych. Małoletnia ma od urodzenia naruszoną sprawność fizyczną i psychiczną w stopniu uzasadniającym zaliczenie jej do osób niepełnosprawnych do ukończenia 16 roku życia z przyczyn oznaczonych symbolem O5-R. Jednocześnie brak jest podstaw do stwierdzenia, iż wymaga ona stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Posiadana przez odwołującą się wada w zakresie narządów ruchu, powoduje ograniczenia w funkcjonowaniu, wymagające zaangażowania opiekuna w proces leczenia, usprawniania i edukacji, niemniej jednak nie uzasadnia konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w sposób przewyższający tę pomoc w porównaniu z dzieckiem zdrowym w tym samym wieku. Małoletnia porusza się w sposób podobny do dzieci zdrowych w jej wieku. Stopień komunikowania się z otoczeniem też jest odpowiedni dla dzieci w jej wieku. Małoletnia może chwycić przedmioty lewą ręką. Brak prawej dłoni ogranicza ją w wykonywaniu czynności wymagających sprawności oburęcznej. Można przypuszczać, że małoletnia w przyszłości wytworzy sobie mechanizmy adaptacyjne, które w sposób ograniczony pozwolą na korzystanie z kikutu ręki przy przytrzymywaniu oburącz przedmiotów, a ręką dominującą będzie zdrowa ręka lewa. Istnieje możliwość, że zaopatrzenie małoletniej w protezę będzie korzystne wyłącznie ze względów estetycznych.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, opierając się na opiniach biegłego chirurga, neurologa oraz ortopedy. Sąd w pełni uznał wartość dowodową opinii biegłego

chirurga, dzieląc - jako przekonujące - wnioski wypływające z jej treści. Sąd podzielił również opinię (podstawową i uzupełniającą) biegłego ortopedy. W ocenie Sądu opinia biegłego ortopedy jest rzetelna i nie zawiera braków. Została, podobnie jak opinia biegłego chirurga, sporządzona zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym jej przedmiot. Sąd podzielił również w ostatecznym jej kształcie opinię biegłego neurologa, któremu przyznał rację, że brak prawej dłoni, czyniący z odwołującej się osobę niepełnosprawną, jest typowym problemem ortopedycznym, w związku z czym, w tym zakresie o konieczności stałej lub długotrwałej pomocy winien wypowiadać się biegły ortopeda. Biegły neurolog był kompetentny do orzekania o niezdolności do samodzielnej egzystencji jedynie w zakresie swej specjalności, czyli z punktu widzenia neurologicznego np. istnienia niedowładów, których jednak nie stwierdził u odwołującej się. Z racji powyższego Sąd doszedł do przekonania, iż należy zgodzić się z biegłym w przedmiocie modyfikacji opinii pisemnej (podstawowej i uzupełniającej) i stwierdzić, iż z punktu widzenia neurologicznego brak jest podstaw do uznania konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub innej osoby w sposób przewyższający tę pomoc świadczoną dziecku zdrowemu w tym samym wieku co odwołująca się. Z racji trwałego charakteru uszczerbku Sąd, w ślad za pisemną opinią biegłego neurologa oraz opinią biegłego ortopedy, uznał za zasadne przyjęcie okresu obowiązywania orzeczonej niepełnosprawności do 16 roku życia. Podkreślił, że do wydania opinii biegli dysponowali dokumentacją lekarską, a także dokonali stosownego wywiadu i badania odwołującej się w zakresie swej specjalności. W ocenie Sądu opinie w ostatecznym ich kształcie są spójne, konsekwentne i logiczne i brak jest jakichkolwiek okoliczności pozwalających na ich zdyskredytowanie.

Zarzuty pełnomocnika odwołującej się kierowane do opinii biegłego ortopedy nie podważyły w żadnym stopniu jej miarodajności. Zdaniem Sądu, opinia (podstawowa i dwie uzupełniające) wydana przez biegłego jest rzetelna, a wynikające z niej wnioski logiczne i prawidłowo uzasadnione. Biegły w sposób wyczerpujący ustosunkował się do wszelkich zastrzeżeń zgłoszonych przez stronę. Posiadana przez odwołującą się wada w zakresie narządów ruchu, powoduje ograniczenia w funkcjonowaniu, wymagające zaangażowania opiekuna w proces leczenia, usprawniania i edukacji, niemniej jednak nie uzasadnia konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w sposób przewyższający tę pomoc w porównaniu z dzieckiem zdrowym w tym samym wieku. Małoletnia porusza się w sposób podobny do dzieci zdrowych w jej wieku. Stopień komunikowania się z otoczeniem też jest odpowiedni dla dzieci w jej wieku. Małoletnia może chwytać przedmioty lewą ręką. Brak prawej dłoni ogranicza ją w wykonywaniu czynności wymagających sprawności oburęcznej. Można przypuszczać, że małoletnia w przyszłości wytworzy sobie mechanizmy adaptacyjne, które w sposób ograniczony pozwolą na korzystanie z kikutu ręki przy przytrzymywaniu oburącz przedmiotów, a ręką dominującą będzie zdrowa ręka lewa.

Sąd nie znalazł podstaw do powoływania kolejnych biegłych uznając, iż nie wniosłoby to do sprawy już niczego nowego; oddalił więc wniosek odwołującej się o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego ortopedy. Dowód z opinii biegłego ma bowiem szczególny charakter - korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy opinia złożona jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 k.p.c. sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 II CR 817/73 nie publ.). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem SN potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii. Niezadowolenie strony z opinii biegłego nie uzasadnia powołania innego biegłego (zob. wyrok SN z dnia 5 czerwca 2002 roku I CR 562/74 LEX nr 7607).

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż odwołanie wnioskodawczyni zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Sąd podniósł, iż zgodnie z art. 1 w zw. z art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2011.127.721), ustawa ta dotyczy osób, które mają trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy, których tak zdefiniowana

niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem: o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności określonych w art. 3 tej ustawy lub o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów, lub o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia.

Ustawa ta w art. 4a ust. 1 stanowi, że osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującej konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Na podstawie art. 4a ust. 2 w/w ustawy Minister Pracy i Polityki Społecznej wydał rozporządzenie z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. z 2002 roku Nr 17, poz. 162).

Zgodnie z § 1 w/w rozporządzenia, oceny niepełnosprawności u osoby w wieku do 16 roku życia, zwanej dalej "dzieckiem", dokonuje się na podstawie następujących kryteriów:

1. przewidywanego okresu trwania upośledzenia stanu zdrowia z powodu stanów chorobowych, o których mowa w § 2, przekraczającego 12 miesięcy,
2. niezdolności do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, takich jak: samoobsługa, samodzielne poruszanie się, komunikowanie z otoczeniem, powodującej konieczność zapewnienia stałej opieki lub pomocy, w sposób przewyższający zakres opieki nad zdrowym dzieckiem w danym wieku, albo
3. znacznego zaburzenia funkcjonowania organizmu, wymagającego systematycznych i częstych zabiegów leczniczych i rehabilitacyjnych w domu i poza domem.

Natomiast zgodnie z § 2 ust. 1 w/w rozporządzenia, do stanów chorobowych, które uzasadniają konieczność stałej opieki lub pomocy dziecku, należą:

1. wady wrodzone i schorzenia o różnej etiologii prowadzące do niedowładów, porażenia kończyn lub zmian w narządzie ruchu, upośledzające w znacznym stopniu zdolność chwytnej rąk lub utrudniające samodzielne poruszanie się,
2. wrodzone lub nabyte ciężkie choroby metaboliczne, układu krążenia, oddechowego, moczowego, pokarmowego, układu krzepnięcia i inne znacznie upośledzające sprawność organizmu, wymagające systematycznego leczenia w domu i okresowo leczenia szpitalnego,
3. upośledzenie umysłowe, począwszy od upośledzenia w stopniu umiarkowanym,
4. psychozy i zespoły psychotyczne,
5. zespół autystyczny,
6. padaczka z częstymi napadami lub wyraźnymi następstwami psychoneurologicznymi,
7. nowotwory złośliwe i choroby rozrostowe układu krwiotwórczego do 5 lat od zakończenia leczenia,
8. wrodzone lub nabyte wady narządu wzroku powodujące znaczne ograniczenie jego sprawności, prowadzące do obniżenia ostrości wzroku w oku lepszym do 5/25 lub 0,2 według S. po wyrównaniu wady wzroku szklami korekcyjnymi, lub ograniczenie pola widzenia do przestrzeni zawartej w granicach 30 stopni,
9. głuchoniemota, głuchota lub obustronne upośledzenie słuchu niepoprawiające się w wystarczającym stopniu po zastosowaniu aparatu słuchowego lub implantu ślimakowego.

Jednocześnie zgodnie z § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia, przy ocenie niepełnosprawności dziecka bierze się pod uwagę:

1. rodzaj i przebieg procesu chorobowego oraz jego wpływ na stan czynnościowy organizmu,
2. sprawność fizyczną i psychiczną dziecka oraz stopień jego przystosowania do skutków choroby lub naruszenia sprawności organizmu,
3. możliwość poprawy stanu funkcjonalnego pod wpływem leczenia i rehabilitacji.

Przywołując powyższe regulacje prawne Sąd uznał w oparciu o zebrane dowody, a w szczególności opinie biegłych, że brak jest podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w zakresie zdolności odwołującej się do samodzielnej egzystencji. Małoletnia jest wprawdzie osobą niepełnosprawną od urodzenia w rozumieniu przepisów cytowanej ustawy, ponieważ ma naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej. Nie występuje jednak konieczność zapewnienia stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku. Wynika to ze sporządzonych w sprawie opinii biegłych sądowych, których ostateczne wnioski Sąd w pełni podzielił. Powołane powyżej zasady orzekania w związku z opiniami biegłych pozwoliły na jednoznaczne ustalenie, że małoletnia jest osobą niepełnosprawną, niemniej jednak obecnie nie wymaga ona stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku z brakiem znacznie ograniczonej możliwości samodzielnej egzystencji, przewyższającej opiekę i pomoc świadczoną osobom w tym samym wieku.

Po analizie materiału dowodowego Sąd doszedł do przekonania, że w orzeczeniu o niepełnosprawności ustalono nieprawidłowy okres jej obowiązywania. W ślad za opiniami biegłych Sąd przyjął, iż z racji trwałego charakteru posiadanej wady wrodzonej, czyniącej z odwołującej się osobę niepełnosprawną, orzeczenie w tym przedmiocie winno być wydane do 16 roku życia.

W tym stanie rzeczy odwołanie w części dotyczącej daty obowiązywania niepełnosprawności podlegało uwzględnieniu i Sąd - na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżone orzeczenie oraz poprzedzające je orzeczenie Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 16 października 2015 roku znak (...) w ten sposób, że ustalił okres obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności N. R. do 12 czerwca 2031 roku. W pozostałym zakresie odwołanie zostało oddalone na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego odwołującej się Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. w związku z §9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U z 2015 poz.1804), obciążając tymi kosztami pozwanego w zakresie w jakim przegrał sprawę.

Apelację od powyższego wyroku w zakresie, w którym odwołanie zostało oddalone wniósł pełnomocnik wnioskodawczyni. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu apelujący zarzucił naruszenie:

1. przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegające na braku wszechstronnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w szczególności na dokonaniu oceny niezgodnej z zasadami doświadczenia życiowego, logicznego rozumowania oraz przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów i przyjęcie, że małoletnia N. R. nie wymaga stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do takich wniosków,
2. przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego w sprawie polegające na pominięciu w części opinii biegłego neurologa M. N. oraz ustnej uzupełniającej opinii biegłego ortopedy J. F. (1) w zakresie w jakim biegli stwierdzili, iż małoletnia N. R. z uwagi na wrodzony brak prawej dłoni - niesprawność większą niż niedowład upośledzający w znacznym stopniu zdolność chwytnej rąk spełnia wszelkie przesłanki wskazane w § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie kryteriów oceny

niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia z dnia 1 lutego 2002 roku do uznania, iż wymaga ona całkowitej lub długotrwałej opieki innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji o jakiej mowa w art. 6 b ust. 3 pkt 7 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 roku.

Mając powyższe na uwadze apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu I instancji w pkt 2 i orzeczenie, iż małoletnia wymaga stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, ewentualnie o uchylenie wyroku w zakresie punktu 2 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji wydał trafne orzeczenie, znajdujące oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i obowiązujących przepisach prawa.

Chybione są zarzuty wskazujące na naruszenie prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. prowadzące w ocenie skarżącego do nieuprawnionego uznania przez Sąd, iż małoletnia N. R. nie wymaga stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku z brakiem znacznie ograniczonej możliwości samodzielnej egzystencji, przewyższającej opiekę i pomoc świadczoną osobom w tym samym wieku.

Przepis art. 233 § 1 k.p.c. stanowi, iż sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

W myśl art. 278 § 1 k.p.c. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”. Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje więc wówczas, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebne są wiadomości, wykraczające poza zakres wiadomości przeciętnej osoby posiadającej ogólne wykształcenie. Wobec tego biegłym może być jedynie osoba, która posiada wskazane wiadomości potrzebne do wydania opinii i daje rękojmię należytego wykonania czynności biegłego.

W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów – art. 233 k.p.c., sąd I instancji powinien zbadać wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału (wyrok SN z 2003-10-30 IV CK 138/02 L.). Niemniej jednak polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 L.). Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza bowiem przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna.

Dowód z opinii biegłych jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26).

Zdaniem Sądu Okręgowego niewątpliwie jest, że ocena stanu zdrowia małoletniej N. R. oraz stwierdzenie ewentualnej konieczności zapewnienia jej stałej opieki lub pomocy, w sposób przewyższający zakres opieki nad zdrowym dzieckiem w danym wieku, z uwagi na niezdolność do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, takich jak: samoobsługa, samodzielne poruszanie się, komunikowanie z otoczeniem powinna znaleźć oparcie we wnioskach końcowych opinii biegłych, nie zaś tylko w subiektywnym odczuciu strony zainteresowanej wynikiem rozstrzygnięcia sporu.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy uczynił podstawą swego rozstrzygnięcia opinie biegłych lekarzy specjalistów z zakresu chirurgii, neurologii oraz ortopedii. Biegli ci stwierdzili wrodzoną wadę rozwojową prawej kończyny górnej

pod postacią poprzecznej ubytkowej wady prawej ręki na poziomie końców dalszych kości prawego przedramienia (brak prawej dłoni i palców). Nie stwierdzono przy tym istotnej patologii chirurgicznej w zakresie narządów wewnętrznych. Nie stwierdzono też niedowładów. U odwołującej się nie rozpoznano chorób poddających się leczeniu chirurgicznemu, skutkujących orzeczeniem wobec niej niepełnosprawności z przyczyn chirurgicznych. Małoletnia ma od urodzenia naruszoną sprawność fizyczną i psychiczną w stopniu uzasadniającym zaliczenie jej do osób niepełnosprawnych do ukończenia 16 roku. Jednocześnie brak jest podstaw do stwierdzenia, iż wymaga ona stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Wada w zakresie narządów ruchu, powoduje ograniczenia w funkcjonowaniu, wymagające zaangażowania opiekuna w proces leczenia, usprawniania i edukacji, niemniej jednak nie uzasadnia konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w sposób przewyższający tę pomoc w porównaniu z dzieckiem zdrowym w tym samym wieku. Małoletnia porusza się w sposób podobny do dzieci zdrowych w jej wieku. Stopień komunikowania się z otoczeniem też jest odpowiedni dla dzieci w jej wieku. Małoletnia może chwytać przedmioty lewą ręką. Brak prawej dłoni ogranicza ją w wykonywaniu czynności wymagających sprawności oburęcznej. Można przypuszczać, że małoletnia w przyszłości wytworzy sobie mechanizmy adaptacyjne, które w sposób ograniczony pozwolą na korzystanie z kikutu ręki przy przytrzymywaniu oburącz przedmiotów, a ręką dominującą będzie zdrowa ręka lewa. Istnieje możliwość, że zaopatrzenie małoletniej w protezę będzie korzystne wyłącznie ze względów estetycznych.

Zgodnie z art. 217 k.p.c. strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione.

Strona powodowa - chociaż nie była ograniczana co do możliwości podnoszenia własnych twierdzeń oraz dowodów na ich poparcie - polemizując jedynie z oceną dowodów dokonaną przez Sąd Rejonowy, nie wykazała w sposób rzeczowy, iżby opinie biegłych były niespójne bądź merytorycznie błędne. Można odnieść wrażenie, że formułując zarzut pominięcia stwierdzeń biegłego neurologa i ortopedy, że małoletnia N. R. wymaga całkowitej i długotrwałej opieki innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, apelujący nie zapoznał się z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, a wybiórcze potraktowanie opinii doprowadziło go do błędnych wniosków. Należy się wprawdzie zgodzić ze skarżącym, że biegły neurolog pierwotnie uznał, iż małoletnia z uwagi na stwierdzony niedowład winna pozostawać pod stałą opieką. Jednakże z tak przyjętego pierwotnie stanowiska biegły się wycofał i na rozprawie w dniu 28 września 2016 roku wyjaśnił, że dotychczasowa ocena podlega uzupełnieniu, gdyż brak kończyny jest typowym problemem ortopedycznym. Tak więc przyjęta przez niego wcześniej konkluzja oznacza wyjście poza kompetencje specjalisty neurologa. W ramach ustnej opinii uzupełniającej biegły ten stwierdził, że brak jest u badanej niedowładów, zaś miarodajna w sprawie będzie opinia biegłego ortopedy. Apelacja całkowicie pomija te stwierdzenia i skupia się wyłącznie na podstawowej oraz uzupełniającej opinii pisemnej, których biegły neurolog ostatecznie nie podtrzymał. Z kolei w opiniach biegłego ortopedy i to zarówno podstawowej, jak i obu opiniach uzupełniających brak jest stwierdzenia, że małoletnia N. R. wymaga całkowitej i długotrwałej opieki innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Biegły J. F. konsekwentnie od początku wskazywał na brak podstaw do ustalenia niezdolności do samodzielnej egzystencji u małoletniej. Biegły wprost oceniał, że zakres opieki i pomocy nie przewyższa zakresu opieki nad zdrowym dzieckiem w danym wieku. Małe dziecko wymaga opieki i pomocy we wszystkich czynnościach, jednak perspektywicznie dzieci takie samodzielnie egzystują w społeczeństwie. Oznacza to, że apelujący wyprowadza odmiennie niż biegli wnioski orzecznicze. W związku z tym twierdzenia apelacji nie mogły odnieść zamierzonego skutku instancyjnego, gdyż całkowicie ignorują opinie biegłych, które w niniejszej sprawie były miarodajnym dowodem i środkiem do oceny stanu zdrowia wnioskodawczyni.

Reasumując, materiał dowodowy zgromadzony w niniejszym postępowaniu nie pozwalał na przyjęcie, iż stan zdrowia małoletniej wnioskodawczyni przy uwzględnieniu jej niepełnosprawności wiąże się z koniecznością zapewnienia jej

stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Wyrok Sądu Rejonowego odpowiada zatem prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę i na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację, jako bezzasadną.

Przewodniczący Sędziowie

E.W.